

Kiek ins nao bove

Jef Bartelet, VMG

Gevels en gevelstenen

De vorm van de gevelsteen hield gelijke tred met de steeds veranderende gevelstijl. De Maastrandse renaissance-gevel vertoonde een duidelijke horizontale en verticale indeling, die verkregen werd door de toepassing van hardstenen 'liggers' en 'standers'. Het doet denken aan vakwerkbouw: een schaakbordachtig geraamte, waarbij de holtes opgevuld werden met ramen, deuren of een muurvulling van baksteen. Vanzelfsprekend kwam bij eventuele plaatsing alleen, nou ja meestal, een rechthoekige gevelsteen in aanmerking. Een mooi voorbeeld daarvan is de gevel en de gevelsteen IN DE RODE POORT van Stokstraat 14. Weldra verscheen een variatie op dit geveltype. Het verticale element werd doorbroken door de 'standers' op de eerste verdieping te laten uitbuigen, waardoor een vloeiende overgang mogelijk werd van drie gevelopeningen op de begane grond

naar twee op de verdieping. Zie de gevel van IN HET SWART PAARD van Hoogbrugstraat 52. Het trapeziumvormig gat dat daarbij ontstond, is hier met een zelfde vorm gevelsteen opgevuld. Bij Hoogbrugstraat 54 is een tussenvorm te zien: nog de 'ouderwetse' gevelstijl maar IN DE REYP GRUDT MOLEN in de nieuwe vorm. Wanneer eind 18^e eeuw gevels in de zogenaamde Lodewijkstijl uitgevoerd gaan worden, volgt de gevelsteen op de voet. Hij wordt minder strak van vorm en meer een onderdeel van de gehele barokke gevelversiering. Dat is duidelijk te zien aan de gevel van Stokstraat 17 (oorspronkelijk van Grote Staat 9, de winkel van Pieters-Teeuwen) waarvan de mand met bloemen boven de deur de uitbeelding is van de vroegere huisnaam IN DEN ROOSENGAARD.

